

METHODIEKEN OUDER-TIME

GESPREK TUSSEN TRAINER, BEGELEIDER,
AANSPREKPUNT INTEGRITEIT (API) EN OUDERS

#sportersbelevenmeer

Centrum Ethiek
in de Sport

Netwerk
Lokaal
Sportbeleid

VLAAMSE
SPORTFEDERATIE

KU LEUVEN

SPORT.
VLAANDEREN

GESPREK

tussen trainer/begeleider/api en ouders

In bepaalde situaties is het een goed idee om als trainer, sportbegeleider, aanspreekpunt integriteit (API) in gesprek te gaan met de ouders, vb. als je merkt dat een tiener zich niet goed voelt in de groep of als een ouder strubbelingen veroorzaakt.

De manier waarop je het gesprek organiseert en hoe je het begint, is van groot belang. Je wil de situatie niet (verder) laten escaleren. De ouder(s) moeten zich veilig voelen en op een respectvolle manier kunnen zeggen wat ze denken. De gesprekken verlopen vlotter als je vooraf duidelijke afspraken maakt.

Enkele concrete tips:

- Actief luisteren doe je met je lichaam: non-verbale communicatie is belangrijk, zorg voor een open houding, knik af en toe eens probeer geconcentreerd te luisteren.
- Zorg ervoor dat het gesprek op een prikkelarme plek plaatsvindt, waar weinig afleiding is en waar je in alle rust met elkaar in gesprek kan gaan.
- Tracht het gesprek zo discreet mogelijk te organiseren.
- Wanneer je in gesprek gaat met iemand vertrek je best altijd vanuit jezelf via de 'ik'-boodschap: *'Ik vind dat'*, *'ik heb het gevoel dat'*, ... Je gesprekspartner kan immers niet met jou in discussie gaan over dingen die jij 'voelt', vindt', ... Je benoemt wat jij ziet, ervaart, ...

HOE KAN JE OUDERS BETREKKEN EN GOEDE AFSPRAKEN MAKEN?

Als trainer af en toe een brandje blussen, hoort erbij. Maar strubbelingen voorkomen is altijd beter dan genezen. Hoe maak je goede afspraken met de ouders en betrek je hen in het verhaal van de sportclub?

Alles begint bij vele informele gesprekjes: 'Hoe gaat het?', 'Hoe vind je de trainingen gaan?', 'Fijn weekend gehad?', ... Zo creëer je een leuke, ongedwongen sfeer. Daarnaast is het ook belangrijk de ouders te vragen naar hun noden, wensen en feedback. Luister naar de ouders en ga met hen in gesprek, zo creëer je een open en veilige omgeving voor de ouders (share - care - dare).

Sta je nog aan de start van een seizoen of lessenreeks? Dan is het belangrijk om verwachtingen uit te spreken. Wat verwacht jij van de ouders en wat verwachten zij van jou? Denk hier vooraf goed over na. Vind elkaar in realistische verwachtingen en leg de verwachtingen vast in concrete afspraken. Die verwachtingen kunnen gaan over het sporttechnische, aanspreekbaarheid, gedrag, welzijn van de tiener(s), vervoer van de jongeren, hulp bij clubacties (om de clubkas te spijzen), enzovoort.

Enkele concrete voorbeelden:

VOORBEELD 1: De club verwacht van de ouders dat ze hun steentje bijdragen.

- Overloop de verschillende vrijwilligerstaken bij de start van het seizoen. Maak taken concreet en afgebakend zodat ouders duidelijk weten waarvoor ze zich engageren. Spreek mensen aan op hun sterktes. Zorg er zeker voor dat de ouders van tieners die voor het eerst aansluiten, aanwezig zijn op de startvergadering.
- Komen er nieuwe tieners bij tijdens het seizoen, zorg dat je dan een gesprek hebt met één van de ouders voor de tiener start. Zij hebben immers de startvergadering gemist en het is belangrijk dat alle ouders dezelfde informatie krijgen.
- Stel dat ouders bepaalde afspraken (gemaakt bij de start van het seizoen) niet nakomen, plan dan een extra gesprek in met de betrokken ouders.
- Investeer in de band met de ouders: maak een praatje voor of na de training, ga naar de nieuwjaarsreceptie, organiseer een ouderactiviteit, ... Wie zich betrokken voelt, engageert zich sneller.
- Organiseer momenten en activiteiten die de ouders meer betrekken en een goed contact met hen bevordert. Bijvoorbeeld: een ouder-kind toernooi/wedstrijd; een etentje na afloop van de wedstrijd in de kantine (ouders zorgen voor lekkere hapjes voor henzelf en de kinderen); een bingo/veilingavond voor een goed doel, namelijk een activiteit voor het team. De mensen kunnen zelf dingen inbrengen die op de veiling komen.... Laat de jongeren zelf een leuke activiteit bedenken die ze met hun ouders kunnen doen.
- Het kan interessant zijn om op huisbezoek te gaan. Dat kan enkele drempels wegnemen bij zowel de ouders als de tieners die in je sportclub willen komen sporten.

VOORBEELD 2: De sportcompetities in het weekend leggen volgens de ouders te veel druk op het gezinsleven -> Ouders verwachten dat de club erkent dat er naast de sportactiviteiten ook een gezinsleven is en dat de sportactiviteiten daar zo goed mogelijk bij moeten aansluiten.

- Geef bij de start van het seizoen duidelijk mee wat je verwacht over deelname aan wedstrijden. Geef op dat moment ook de kalender mee voor de rest van het seizoen, zodat iedereen alles tijdig kan inplannen en organiseren.

- Stellen de wedstrijdverplaatsingen de ouders voor praktische problemen? Te ver rijden, te lang wachten of te hoge kosten, ... Bespreek het met de club. Carpoolen of andere vormen van samenwerking kunnen veel oplossen.
- Probeer te anticiperen op praktische uitdagingen. Bijvoorbeeld door een beurtrol voor carpooling voor te stellen.
- Sommige ouders beschikken niet over een vervoermiddel. Houd ook rekening met mensen die weinig te besteden hebben. Een groot gezin met vier kinderen die sporten, kan ook logistiek ingewikkeld zijn.

VOORBEELD 3: De trainer verwacht van de ouders dat sportkledij en -materiaal in orde is.

- Geef bij het begin van het seizoen een checklist mee van wat de sporters nodig hebben op de training of wedstrijd.
- Het kan nuttig zijn om bepaald materiaal zelf aan te bieden als club. Of je kan een uitleendienst voorzien voor noodgevallen of voor jongeren van wie de ouders het financieel niet breed hebben en voor wie het niet evident is om sportmateriaal en -kledij aan te kopen.
- Zet de jonge sporters niet voor schut als ze hun materiaal niet bij hebben, en probeer hen niet uit te sluiten. Het kan gevoeliger liggen dan je denkt. Luister naar wat de reden is, en bespreek het met de ouders.
- In geval van co-ouderschap: communiceer naar beide ouders.

VOORBEELD 4: Ouders en trainers delen dezelfde (sportieve) ambities.

- Welke sportieve verwachtingen heb jij, welke de ouders? Verwachten de ouders dat elke tiener evenveel bijleert, dat hun eigen kind het meeste bijleert, willen ze elke week een overwinning vieren of op het eind van het seizoen een enorme vooruitgang vieren?
- Zijn alle verwachtingen uitgesproken? Houd er steeds rekening mee dat verwachtingen kunnen veranderen doorheen het seizoen. Blijf daarom investeren in communicatie met de ouders en probeer tussentijds met hen te evalueren: Wat loopt goed, wat kan nog beter?

VOORBEELD 5: Ouders voelen zelf aan dat hun kind zich niet goed voelt binnen de club.

- Het is heel positief dat ouders deze signalen opvangen. Het is dan ook belangrijk dat zij ergens terecht kunnen met hun bezorgdheid.
- Laat ouders duidelijk weten wanneer en hoe jij aanspreekbaar bent als trainer en bij wie in de club ze nog terecht kunnen. Een club-API is een uitstekend profiel om dit soort zaken mee te bespreken.

MEER INFO OVER HET BETREKKEN VAN OUDERS KAN JE VINDEN OP

- <https://www.boestjesportclub.be/wp-content/uploads/2021/05/tips-ouderbetrokkenheid-in-de-sportclub.pdf>
- <https://www.ethischsporten.be/adviezen-standpunten/ouderbetrokkenheid/>

HOE HANDEL JE ALS COACH/TRAINER IN EEN SITUATIE WAARBIJ OUDERS STRUBBELINGEN VEROORZAKEN?

VOORBEELD VAN EEN SITUATIE

Een ouder van één van de tieners van je team gedraagt zich niet altijd gepast. De ouder is een heftige supporter langs het speelveld en uit dat regelmatig op een respectloze manier. Ook bekritiseert de ouder jouw trainingsmethodes: je gebruikt namelijk te veel spelvormen in jouw training. Je merkt als trainer dat het andere ouders beïnvloedt. Ze reageren ook heftiger langs de zijlijn, coachen hun eigen kinderen vaker en er komen klachten van teams waar jullie op bezoek gaan. Dat alles zorgt voor een slechte sfeer in het team en heeft ook effect op je sporters. De sporters geraken sneller gefrustreerd, verschijnen minder vaak op training en overwegen om te stoppen met sporten bij de club.

HOE PAK JE DAT AAN ALS COACH?

Stap 1

Betrek indien mogelijk de aanspreekpersoon integriteit van de club (club-API) of van de federatie (federatie-API). Zij zullen jou steeds een klankbord bieden om je aanpak af te toetsen. Eventueel kan je de club-API ook vragen om bepaalde gesprekken (samen) te voeren met de betrokken ouders. Zeker als je het gevoel hebt dat een gesprek met jou als coach snel emotioneel zou kunnen worden, kan je vragen aan de API om enkele (verkennende) gesprekken te voeren. Licht het bestuur ook even in van de gesprekken die je zal voeren, jouw transparantie zal gewaardeerd worden.

Stap 2

Ga in gesprek met de ouder die zich ongepast gedraagt. Je kan hiervoor volgend stappenplan gebruiken: FI(A)FARE.

- 1. Feit:** wat stel je vast als trainer?
 - Een minder goede sfeer in het team
 - Een lagere opkomst op de trainingen
- 2. Interpretatie van de feiten:** hoe komt dit op mij over?
 - Ik voel me daar niet goed bij
 - Ik maak me daar zorgen over
 - Ik vrees dat de jongeren geen plezier hebben
- 3. Aftoetsen:** hoe zie jij dat? wat denk jij daarvan?
- 4. Formuleren alternatieven:** wat is jouw voorstel voor de toekomst?
 - Ik denk dat we moeten zorgen dat de jongeren minder gecoacht worden door ouders
 - De jongeren moeten het plezier terugvinden
- 5. Aftoetsen:** wat vind jij daarvan? hoe zie jij dat?
- 6. Reactie afwachten:** actief luisteren, niet onderbreken, tonen dat je moeite doet
- 7. Erkenning geven:** begrijpen van standpunt en/of emotie van de ander
 - Is niet hetzelfde als gelijk geven
- 8. Maak afspraken** met de ouder over de toekomst. Leg duidelijk vast wat wel en niet kan.

Andere zaken die je kan meegeven tijdens het gesprek:

- Geef (als club-API) eventueel tips over het controleren van emoties langs de zijlijn (bv neem letterlijk afstand van het sportveld).
- Geef eventueel ook uitleg vanuit de club over trainingsmethoden en waarom spelelementen onderdeel uitmaken van jouw trainingen. Als je ervoor openstaat, kan je ook kiezen om op bepaalde momenten met de ouder(s) in gesprek te gaan over techniek en tactiek.
- Leg uit dat het verwarrend is voor de sporters als de opdrachten niet door één persoon worden gegeven. Sowieso is het belangrijk om de jongeren niet te veel te coachen: ze moeten ook zelf na denken, zelf keuzes maken en ze mogen daarbij fouten maken.

Stap 4

Nu je afspraken hebt gemaakt is het belangrijk vertrouwen te geven, viseer de ouder niet en begin terug met een propere lei. Als je merkt dat de afspraken niet gevolgd worden stem je opnieuw af met de club- of federatie-API of het bestuur over wat de volgende stappen zijn. Durf doorheen het proces, wanneer nodig, als trainer ook afstand te nemen zodat het voor jou als trainer werkbaar blijft en je je kan focussen op je belangrijkste taak: training geven.

Stap 5

Neem als trainer zeker ook een kijkje op de campagnepagina 'Is kiezen verliezen?'.

HOE GA JE ALS COACH/TRAINER IN GESPREK MET EEN OUDER VAN EEN TIENER DIE STRUBBELINGEN VEROORZAAKT?

VOORBEELD VAN EEN SITUATIE

Een sporter zorgt voor een slechte sfeer binnen je team. De sporter verspreidt roddels over teamgenoten en toont weinig inzet tijdens de trainingen. De sporter moppert voortdurend, ofwel is het te warm, te koud, slechte schoenen... Sommige jongeren laten zich meeslepen en gaan ook roddels verspreiden of hun aandacht verslapt tijdens trainingen door het negatieve gedrag. Steeds meer komen tieners te laat op training.

HOE HANDEL JE ALS COACH?

Stap 1

Ga in gesprek met de jongere die zich ongeïnteresseerd gedraagt. Vraag naar zijn/haar motivatie om te sporten. *“Wat maakt dat jij graag naar de trainingen komt?”*, *“Wat zou jij anders willen doen tijdens de trainingen?”*,...

Ga voor jezelf na welke van de 4 participatiemotieven de jongere mogelijk mist: competentie verwerven, verwantschap, activiteit en/of plezier.

De tool ‘gesprek tussen trainer en tiener’ kan je op weg helpen.

Stap 2 (optioneel)

Ga in gesprek met de ouders. Vraag hen wat ze vinden van het team. Wees zeker niet te sturend, laat het eerder uit de ouders zelf komen.

Stap 3 (optioneel)

Ga in gesprek met de groep jonge sporters. Benoem wat je ziet (mindere sfeer, te laat komen op training) zonder iemand te viseren.

Ga als groep op zoek naar verbeteringen, laat de voorstellen vooral uit de jongeren komen. Je kan je opnieuw baseren op de 4 participatiemotieven: leren, samen, bewegen en beleven. Kijk heel goed naar lichaamstaal en complimenteer inspanningen die de tieners willen maken, hoe klein ook.

MOGELIJKS VERVOLG VAN DE SITUATIE

Stel. Enkele weken na jouw gesprek komt er een groepje van vier, waaronder ook de bewuste sporter, niet opdagen. Je vernam van de andere sporters in het team dat het groepje op het skatepark rondhing tijdens de training, wat ze druk vastlegden op sociale media.

Stap 1

Je contacteert de ouders van de vier sporters en geeft aan dat de sporters niet op de training waren. Je vraagt waarom dit zo was aangezien ze niet op voorhand hadden afgemeld. Vertel niet van het skatepark maar beperk je tot de zaken die je zelf hebt kunnen vaststellen.

Zet de ouders in de expertenrol, zij kennen de jongere ten slotte het beste. Vraag hen hoe zij dit willen aanpakken. Spreek samen een aanpak af zodat de jongere geen tegenstrijdige acties of boodschappen krijgt.

Indien de ouders zelf liever niet tussenkomen, kan je voorstellen de jongere bij de volgende training apart te nemen en met de jongere te praten over diens afwezigheid. Probeer te bekomen dat de ouder jou hierin vertrouwt. Als de ouder liever zelf eerst in gesprek gaat met de jongere is dat ook goed. Het belangrijkste is op elkaar af te stemmen zodat de jongere geen verschillende signalen krijgt.

Stap 2 (indien je met de jongere in gesprek mag gaan)

Ga in gesprek met de jongeren, geef duidelijk aan welk gedrag niet kan en welk gedrag je wel verwacht. Zeg dat je dit zal opvolgen en binnen twee weken opnieuw met hen zal spreken.

**#SPORTERS
BELEVEN
MEER**

VU. Sport Vlaanderen, Philippe Paquay, Marie-Elisabeth Belpairegebouw, Simon Bolivarlaan 17, 1000 Brussel

